



Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

5541 Методичні вказівки
щодо проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни **«Сучасні проблеми
адміністративного права та процесу»**
для студентів спеціальності *081 «Право»*
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Суми
Сумський державний університет
2023

Методичні вказівки щодо проведення практичних занять і самостійної роботи студентів із дисципліни «Сучасні проблеми адміністративного права та процесу» / укладач Н. В. Глущенко. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 41 с.

Кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки ННП

ВСТУП

Сучасні проблеми адміністративного права та процесу – навчальна дисципліна, яку викладають із метою надання студентам знань про сучасні проблеми розвитку адміністративного права та процесу, а також норм права, що регулюють адміністративно-правові та адміністративно-процесуальні відносини, виокремлення та дослідження проблем розвитку основних інститутів адміністративного права та процесу.

У навчальному процесі використовують такі форми навчання, як лекції, практичні заняття, індивідуальні консультації, виконання самостійних завдань, участь студентів у науково-дослідницькій роботі.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни «Сучасні проблеми адміністративного права та процесу» студенти повинні:

знати предмет, метод, систему адміністративного права; взаємозв'язок адміністративного права з іншими галузями права; розвиток науки адміністративного права; зміст адміністративно-правових норм, їхню структуру, класифікацію, особливості дії; реалізацію норм адміністративного права; структуру та класифікацію адміністративно-правових відносин; поняття, види, особливості, підстави виникнення, зміни та припинення, склад адміністративно-правових відносин; сучасне визначення поняття управління; співвідношення державного управління та виконавчої влади; принципи державного управління; проблеми адміністративного розсуду; адміністративно-правові режими; суб'єкти адміністративного права; систему органів виконавчої влади; проблеми діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади; актуальні проблеми державної служби; сучасне поняття, ознаки, класифікацію заходів адміністративного примусу; систематизацію заходів адміністративного примусу; поняття, ознаки та особливості адміністративної відповідальності; відмінність адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності; обставини що звільняють, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність; поняття, ознаки, склад, види адміністративних правопорушень; поняття,

систему та види адміністративних стягнень; заходи впливу до неповнолітніх осіб за адміністративні проступки; правила накладення адміністративних стягнень; поняття, види, принципи, учасників, стадії, строки, докази у справах про адміністративні правопорушення; провадження у справах про адміністративні правопорушення; заходи забезпечення провадження; поняття та принципи адміністративного процесу; правову презумпцію адміністративного процесу; завдання адміністративного судочинства; систему адміністративних судів;

уміти аналізувати проблеми розвитку та реформування адміністративного законодавства в сучасний період розвитку; застосовувати тлумачення нормативно-правових актів, що регулюють адміністративні та адміністративно-процесуальні відносини; аналізувати адміністративні та адміністративно-процесуальні відносини залежно від обставин, що складаються; обґрунтовувати перспективи адміністративного захисту в сучасному громадянському суспільстві.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ»

Модуль 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Тема 1. Адміністративне право як галузь національного права (2 год)

План

1. Проблеми визначення поняття, предмета і методу адміністративного права.
2. Джерела адміністративного права.
3. Розвиток системи адміністративного права, відносини адміністративного права з іншими галузями права.
4. Роль адміністративного права в регулюванні суспільних відносин у галузі управління внутрішніми справами.
5. Наука адміністративного права, її предмет і система.

Завдання до практичних занять

1. Громадянин Петренко подав документи про державну реєстрацію громадського об'єднання до ЦНАПу м. Суми. Документи було подано в паперовому вигляді. Суб'єктом надання адміністративної послуги є Головне територіальне управління юстиції в Сумській області.

З'ясуйте, чи є вказані суспільні відносини різновидом публічного адміністрування. Хто із вказаних учасників відносин є суб'єктом публічного адміністрування?

2. Громадянин Старченко зареєструвався на Єдиному державному порталі адміністративних послуг. Він бажав замовити адміністративну послугу щодо державної реєстрації народження дитини. На вебпорталі «Звернення у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» Старченко заповнив електронну форму з метою формування звернення. Він отримав інфо-

рмацію про дату та час прийому у відділенні державної реєстрації актів цивільного стану.

З'ясуйте, чи належать зазначені відносини до предмета адміністративного права. Відповідь обґрунтуйте.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть правовідносини, що є предметом адміністративного права.
2. Визначте предмет адміністративного права.
3. Охарактеризуйте метод адміністративного права.
4. Назвіть види джерел адміністративного права.
5. Назвіть головні нормативно-правові акти в системі джерел адміністративного права.
6. Охарактеризуйте зміст системи адміністративного права.
7. Назвіть етапи становлення та розвитку науки адміністративного права.
8. Визначте роль і значення адміністративного права в умовах становлення демократичної, правової, соціальної держави в Україні.
9. Укажіть напрямки реформування адміністративного права України.
10. Визначте зміст науки адміністративного права.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Битяк Ю., Бойко І., Писаренко Н. Система адміністративного права. *Право України*. 2017. № 12. С. 173–183.

5. Бойко І. В. Доктринальні ідеї та цілі адміністративного права. *Право України*. 2019. № 5. С. 13–29.

6. Галунько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.

7. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

9. Пухтецька А. Принципи адміністративного права у країнах Європейського Союзу та в Україні. *Право України*. 2017. № 7. С. 76–82.

10. Стеценко С. Предмет адміністративного права як «вічнозелений» сюжет адміністративно-правової науки. *Право України*. 2019. № 5. С. 29–45.

Тема 2. Розвиток адміністративно-правових норм (2 год)

План

1. Загальна характеристика адміністративно-правових норм.
2. Проблеми класифікації адміністративно-правових норм.
3. Дія адміністративно-правових норм у часі, просторі і за колом осіб.
4. Структура та система адміністративно-правових норм.

Завдання до практичних занять

1. У запропонованих адміністративно-правових нормах з'ясуйте диспозицію, гіпотезу та санкцію.

Порушення правил щодо карантину людей, санітарно-гігієнічних, санітарно-протиепідемічних правил і норм, передбачених Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб», іншими актами законодавства, а також рішень органів місцевого самоврядування з питань боротьби з інфекційними

хворобами тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від двох до десяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Самовільна переуступка права лісокористування, а також укладення інших угод, які в прямій чи прихованій формі порушують право державної власності на ліси, тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від трьох до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від п'яти до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Перекручення даних державного земельного кадастру, а також приховування інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Проректор Сумського університету видав наказ, відповідно до якого було встановлено штраф 750 грн за паління в навчальних корпусах, гуртожитках та на університетських територіях. Надайте юридичний аналіз законності виданого наказу проректора.

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте зміст адміністративно-правової норми, назовіть її особливі ознаки.
2. Надайте класифікацію адміністративно-правових норм.
3. Охарактеризуйте дію адміністративно-правових норм у часі, просторі та колі осіб.
4. Розкрийте особливості реалізації норм адміністративного права.
5. Назвіть складові структури адміністративно-правових відносин.
6. Надайте класифікацію адміністративно-правових відносин.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.

2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.

3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.

5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.

6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

Тема 3. Сучасні проблеми розвитку адміністративно-правових відносин (2 год)

План

1. Поняття, види, особливості адміністративно-правових відносин.

2. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.

3. Склад відносин.

Завдання до практичних занять

1. П'ятнадцятирічний громадянин Шевель звернувся до відділу кадрів ТзОВ із метою працевлаштування на посаду двірника. Керівник відділу кадрів відмовив громадянину Шевелю, мотивуючи недосягненням повноліття.

Проаналізуйте законність відмови керівника відділу кадрів ТзОВ.

2. Охарактеризуйте запропоновані приклади адміністративно-правових відносин.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері контролю якості та безпеки лікарських засобів, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право: Головний державний інспектор України з контролю якості лікарських засобів і його заступники, головні державні інспектори з контролю якості лікарських засобів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві, Севастополі та їхні заступники, державні інспектори з контролю якості лікарських засобів.

Органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (ст. 165-3 КУпАП) та перешкоджанням уповноваженим особам органів Фонду у проведенні перевірок (ст. 188-23 КУпАП).

Питання для самоперевірки

1. Надайте визначення та назвіть особливості адміністративно-правових відносин.

2. Назвіть підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин. Наведіть приклади.

3. Охарактеризуйте склад адміністративних правовідносин.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

Тема 4. Актуальні проблеми державного управління (2 год)

План

1. Сучасні підходи до визначення поняття управління, його види.
2. Поняття і характеристика державного управління.
3. Співвідношення державного управління і виконавчої влади.
4. Основні принципи державного управління.
5. Проблеми адміністративного розсуду.
6. Особливості розвитку адміністративно-правових режимів.

Завдання до практичних занять

1. Ознайомтеся зі змістом Постанови Кабінету Міністрів України «Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг» від 4 грудня 2019 р. № 1137. Охарактеризуйте особливості електронного урядування за напрямками: уряд – громадянин, уряд – бізнес. Назвіть їхні головні особливості.

2. Голова місцевої районної державної адміністрації своїм розпорядженням виділив кошти на утримання футбольної команди, передбачені в районному бюджеті, на проведення культурних заходів.

Визначте законність розпорядження голови місцевої районної державної адміністрації.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте сучасні підходи до визначення поняття «управління».

2. Розкрийте сутність, зміст, специфіку державного управління.

3. Назвіть принципи державного управління закріплених у Конституції України.

4. Охарактеризуйте апарат державного управління.

5. Назвіть основні принципи державного управління.

6. Розкрийте зміст адміністративного розсуду.

7. Назвіть основні елементи адміністративно-правового режиму.

8. Надайте класифікацію адміністративно-правових режимів.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.

2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.

3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.

5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

9. Основи публічного адміністрування : навч. посібник / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2018. Розділ I, II. URL: https://pravo-zdat.com.ua/image/data/Files/485/3_Osnovi_publicnogo_administruvannja_NP_vnutri.pdf.

Тема 5. Сучасні проблеми розвитку суб'єктів адміністративного права (2 год)

План

1. Проблеми визначення поняття суб'єктів адміністративного права.

2. Адміністративна правосуб'єктність.

3. Президент України, органи виконавчої влади, державні службовці, громадяни, особи без громадянства, іноземці, громадські об'єднання, підприємства, установи та організації як суб'єкти адміністративного права.

Завдання до практичних занять

1. На засіданні Кабінету Міністрів України було розглянуто проект постанови, що врегульовує функціонування Державного земельного кадастру. Під час обговорення стало відомо про необхідність нормативно-правового врегулювання порядку автоматизованої взаємодії між Державним земельним кадастром і реєстром прав Мін'юсту України. Кабінет Міністрів України ухвалив два документи. Перший затвердив порядок функціонування Державного земельного кадастру. Другий передбачив доручити Держгеокадастру провести тестування автоматизованої взаємодії між Державним земельним кадастром і реєстром прав Мін'юсту України.

Надайте юридичний аналіз ситуації. Які нормативно-правові акти має право ухвалити Кабінет Міністрів України в цьому разі?

2. Голова Державної служби України з питань безпеності харчових продуктів і захисту споживачів затвердив наказ про порядок проведення протиковідних щеплень в Україні. Міністр охорони здоров'я скасував наказ, адже затвердження державних санітарних, епідеміологічних, протиепідемічних правил і норм належить до компетенції Міністерства охорони здоров'я відповідно до норм Положення про Міністерство охорони здоров'я України. Надайте юридичний аналіз ситуації. Який суб'єкт уповноважений скасовувати акти центральних органів виконавчої влади?

Питання для самоперевірки

1. Назвіть коло суб'єктів в адміністративному праві.
2. Охарактеризуйте поняття «адміністративна правоздатність», «адміністративна дієздатність», «адміністративно-правовий статус».
3. Назвіть повноваження Президента України у сфері виконавчої влади.
4. Охарактеризуйте повноваження Адміністрації Президента відповідно до Конституції України.

5. Укажіть критерії класифікації органів державної виконавчої влади.

6. Охарактеризуйте систему органів виконавчої влади та вкажіть ланки такої системи.

7. Розкрийте адміністративно-правовий статус: а) державних службовців; б) громадян України; в) осіб без громадянства; г) іноземців; д) громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій.

Рекомендована література

1. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.

2. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.

3. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.

4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

5. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.

6. Дракохруст Т. В. Особливості правової регламентації законодавства України у сфері захисту прав іноземців та осіб без громадянства. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 190–193.

7. Ільницька Н. Проблеми класифікації юридичних осіб за законодавством України. *Цивільне право і процес*. 2019. № 9. С. 5–10.

8. Коваль В. О. Захист прав, свобод та законних інтересів іноземців та осіб без громадянства в адміністративному судочинстві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя. 2017. 16 с.

9. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

11. Коломоєць Т., Лютіков П. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 12. С. 164–168.

12. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

13. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

14. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ : Ваїте, 2018. С. 167–228.

15. Про імміграцію : Закон України від 07.06.2001 *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 41. Ст. 197.

16. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22.09.2011. *Офіційний вісник України*. 2011. № 83. Ст. 3014.

Тема 6. Сучасні проблеми діяльності органів виконавчої влади та державна служба (2 год)

План

1. Система органів виконавчої влади, її загальна характеристика.

2. Кабінет Міністрів України як суб'єкт адміністративного права та проблеми його діяльності.

3. Дослідження проблем діяльності центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій.

4. Актуальні проблеми розвитку державної служби.

Завдання до практичних занять

1. Ознайомтесь із переліком нижчезазначених суб'єктів і з'ясуйте ознаки державних службовців відповідно до норм законодавства. Визначте, хто з них належать до державних службовців:

- голова Сумської районної державної адміністрації;
- Сумський міський голова;
- голова Державної служби України з питань геодезії картографії та кадастру;
- міністр оборони України;
- нотаріус;
- директор комунального некомерційного підприємства;
- директор комунальної освітньої установи;
- державний реєстратор ЦНАПу;
- державний секретар Міністерства освіти України.

2. На директора департаменту освіти районної державної адміністрації було складено протокол про вчинення адміністративного корупційного правопорушення. У протоколі було зазначено про читання лекційних занять на платній основі в місцевому університеті. Директор департаменту заперечував факт вчинення адміністративного корупційного правопорушення, посилаючись на те, що проводив лекційні заняття в неробочий час. Унаслідок розгляду справи судом директора департаменту було звільнено з посади головою обласної державної адміністрації.

Надайте юридичний аналіз ситуації. Чи порушив директор департаменту обмеження, спрямовані на запобігання корупційним правопорушенням?

Питання для самоперевірки

1. Назвіть особливості органів виконавчої влади як складової державного апарату.
2. Охарактеризуйте поняття та ознаки органів виконавчої влади.
3. Зазначте критерії класифікації органів виконавчої влади.
4. Розкрийте систему органів виконавчої влади та її головні ланки.

5. Назвіть принципи організації та діяльності системи органів виконавчої влади.
6. Охарактеризуйте правове становище Кабінету Міністрів України відповідно до положень Конституції України та Закону України «Про Кабінет Міністрів України».
7. Розкрийте правове становище міністерства.
8. Охарактеризуйте основні завдання міністерства.
9. Назвіть, які нормативно-правові акти регулюють проходження державної служби в Україні.
10. Охарактеризуйте поняття «посада».
11. Розкрийте класифікацію посад згідно із Законом України «Про державну службу».
12. Назвіть права, обов'язки та обмеження для державних службовців.
13. Охарактеризуйте порядок проходження державної служби в Україні.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

7. Коломоєць Т., Лютіков П. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 12. С. 164–168.

8. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

9. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

10. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / редкол.: К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В. А. Дерещ (відп. ред.). Київ : ФОП Москаленко О. М., 2017. С. 286–297.

11. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / О. А. Банчук, О. О. Дудоров, М. І. Хавронюк (наук. ред.) та ін. Київ : Ваіте, 2018. С. 167–228.

12. Панова Н. С. Вимоги до осіб, які претендують на вступ на державну службу. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Вип. 3 (28). Т. 1. С. 55–60.

13. Про затвердження Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців : постанова Кабінету Міністрів України від 23.08.2017. *Офіційний вісник України*. 2017. № 70. Ст. 2124.

14. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.99. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20–21. Ст. 190.

15. Про Центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

МОДУЛЬ II. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 7. Адміністративний примус і дослідження проблематики його застосування (2 год)

План

1. Сучасні підходи до визначення поняття та ознак адміністративного примусу.
2. Класифікація заходів адміністративного примусу.
3. Дослідження особливостей систематизації заходів адміністративного примусу.

Завдання до практичних занять

1. Ознайомтеся з нормами Митного кодексу України, Закону України «Про державний кордон», Закону України «Про дорожній рух». Знайдіть приклади заходів адміністративного запобігання. Відповідно до конкретних статей зазначених нормативно-правових актів охарактеризуйте порядок та особливості застосування адміністративного примусу.

2. Унаслідок поширення COVID-19 серед жителів міста в освітніх закладах почали робити обов'язкову вакцинацію всім працівникам віком до 55 років. Громадянин Хлуст відмовився. Лікар попередив, що вакцинація буде проведена примусово. Знаючи про застосування примусу тільки в разі вчинення правопорушення, громадянин Хлуст звернувся до відділу охорони здоров'я з проханням надати консультацію про порядок проведення вакцинації. Надайте юридичний аналіз ситуації. Підготуйте розгорнуту обґрунтовану відповідь на звернення громадянина Хлуста.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте поняття та ознаки адміністративного примусу.
2. Назвіть заходи адміністративного примусу.
3. Укажіть особливі риси адміністративного примусу.

4. Назвіть перелік заходів адміністративного попередження.
5. Перерахуйте заходи адміністративного припинення.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галунько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Гула І. Л. Адміністративно-правове забезпечення примусового видворення іноземців та осіб без громадянства з України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Львів, 2017. 20 с.
6. Демський Е. Процесуальний примус у правовій системі України: постановка проблеми. *Слово національної школи суддів України*. 2017. № 2. С. 50–62.
7. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
9. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
10. Коренева М. М. Адміністративно-правовий механізм зниження юридичних ризиків у заходах примусу органів виконавчої влади України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 19 с.

11. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

Тема 8. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності (2 год)

План

1. Сучасні підходи до розкриття поняття та ознак адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності.
2. Особливості адміністративної відповідальності.
3. Обставини, що звільняють від відповідальності, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.

Завдання до практичних занять

1. Громадянин Шевцов, керуючи мотоциклом Yamaha, на нерегульованому переході не надав перевагу пішоходу та наїхав на нього. Унаслідок ДТП пішохід отримав легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії громадянина Шевцова та обґрунтуйте вид відповідальності. Розмежуйте адміністративну та кримінальну відповідальність у цьому разі.

2. Проведіть аналіз запропонованих ситуацій. З'ясуйте підстави притягнення особи до адміністративної відповідальності. Обґрунтуйте ситуацію відповідно до норм чинного законодавства: 1) громадянин Притика, керуючи мотоциклом, виїхав на зустрічну смугу руху; 2) 14-річна Алхімова нецензурно висловлювалась у бік пенсіонерів, які перебували у приміщенні ЦНАПу через зауваження щодо неналежної поведінки; 3) підрядник невчасно не здав об'єкт (багатоквартирний будинок) в експлуатацію; 4) народний депутат палив на зупинці громадського транспорту; 5) громадянин Труба торгував городиною біля виходу з автовокзалу; 6) працівник ТзОВ був відсутній на робочому місці

протягом 4 годин без поважних причин; 7) інспектор Держпромнагляду здійснив планову перевірку ТзОВ та відмовився надати директору ТзОВ акт перевірки.

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте сутність адміністративної відповідальності.
2. Укажіть основні риси адміністративної відповідальності.
3. Охарактеризуйте поняття «адміністративне правопорушення».
4. Назвіть ознаки адміністративного правопорушення.
5. Охарактеризуйте суб'єкт адміністративного правопорушення.
6. Зазначте обставини, що виключають протиправність і суспільну шкідливість діяння.
7. Розкрийте порядок накладення адміністративних стягнень.
8. Охарактеризуйте обставини, що звільняють від відповідальності, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення : затв. наказом Міністерства юстиції України від 12.03.2016. *Офіційний вісник України*. 2016. № 24. Ст. 986.

6. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

7. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

9. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

10. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 174–179.

Тема 9. Адміністративне правопорушення (2 год)

План

1. Поняття, ознаки адміністративного правопорушення.
2. Юридичний склад адміністративного проступку.
3. Види адміністративних правопорушень.

Завдання до практичних занять

1. На громадянина Петрова складено адміністративний протокол за порушення правил дорожнього руху. Співробітник патрульної поліції, дізнавшись, що громадянин Петров є військовослужбовцем, передав протокол командирі військової частини для притягнення Петрова до відповідальності за Дисциплінарним статутом.

Чи є законними дії співробітника патрульної поліції? Обґрунтуйте вид юридичної відповідальності для громадянина Петрова.

2. Рішенням інспектора рибоохорони громадянина Сидоренка притягнуто до адміністративної відповідальності за пору-

шення правил рибальства. У постанові зазначено, що Сидоренко, використовуючи сітку, здійснив вилов риби в орендованому ТзОВ ставку. Юрист ТзОВ не погодився з рішенням інспектора рибоохорони та кваліфікував дії Сидоренка як дрібне викрадення чужого майна. Кваліфікуйте дії Сидоренка. Порівняйте склади правопорушень. Відповідь обґрунтуйте згідно з нормами чинного законодавства.

Питання для самоперевірки

1. Надайте визначення поняття «адміністративне правопорушення».
2. Охарактеризуйте ознаки адміністративного правопорушення.
3. Розкрийте склад адміністративного проступку.
4. Назвіть види адміністративних правопорушень.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.

9. Чишко К. Зарубіжний досвід адміністративно-правової кваліфікації правопорушень. *Підприємництво, господарство і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2020. № 3. С. 185–191.

Тема 10. Заходи адміністративної відповідальності та проблеми в їхньому застосуванні (2 год)

План

1. Сучасне розуміння поняття адміністративного стягнення та його загальна характеристика.
2. Система та види адміністративних стягнень.
3. Заходи впливу, що застосовують до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків.
4. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

Завдання до практичних занять

1. Співробітник патрульної поліції 20.09.2021 склав на громадянина Білого, 1985 р. н., протокол про вчинення адміністративного правопорушення за ч. 5 ст. 126 КУпАП та направив матеріали до суду. Суд 24.09.2021 ухвалив постанову про накладення адміністративного стягнення і призначив Білому громадські роботи строком на двадцять годин.

Чи є законним рішення суду та підстави для оскарження?

2. Суд отримав адміністративний протокол про вчинення неповнолітнім громадянином Грищенком правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122-2 КУпАП. Суд ухвалив постанову про застосування до Грищенка заходу впливу у вигляді суворої догани.

Чи є законним рішення суду? Назвіть види стягнень, що можуть бути застосовані до неповнолітнього за вчинення адміністративного правопорушення.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте поняття «адміністративне стягнення».
2. Назвіть види адміністративних стягнень.
3. Розкрийте систему адміністративних стягнень.
4. Назвіть заходи впливу, що застосовують до неповнолітніх за вчинення адміністративних проступків.
5. Розкрийте загальні правила накладення адміністративних стягнень.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.
10. Романюк Я. М., Майстренко Л. О. Особливості застосування конфіскації грошових коштів як адміністративне стягнення за порушення митних правил «зеленого коридору». *Вісник Верховного Суду України*. 2014. № 11. С. 26–35.

Тема 11. Актуальні проблеми провадження у справах про адміністративні правопорушення (2 год)

План

1. Поняття та види провадження у справах про адміністративні правопорушення, їхнє завдання.
2. Принципи та учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення.
3. Стадії та строки провадження.
4. Докази в справах про адміністративні правопорушення.
5. Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення.

Завдання до практичних занять

1. Суд ухвалив постанову 15 червня 2021 р. про накладення на громадянина Скорика адміністративного стягнення у вигляді штрафу. Громадянин Скорик ухвалив рішення оскаржити постанову, мотивуючи це неврахуванням пом'якшувальних обставини судом першої інстанції. Він подав скаргу безпосередньо до апеляційного суду 2 липня 2021 р.

Укажіть на юридичні помилки громадянина Скорика. Яке рішення ухвалить апеляційний суд?

2. Співробітник патрульної поліції 20.06.2021 зупинив громадянина Білополова, який, керуючи власним автомобілем, проїхав на заборонений сигнал світлофора. Факт вчинення правопорушення зафіксовано співробітником патрульної поліції особисто. Громадянин Білополов не заперечував факт правопорушення та щиро розкався у скоєному. Співробітник патрульної поліції склав адміністративний протокол за ч. 2 ст. 122 КУпАП.

Чи законні дії співробітника патрульної поліції? Надайте юридичний аналіз ситуації.

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте поняття та види проваджень у справах про адміністративні правопорушення.
2. Назвіть принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення.

3. Охарактеризуйте коло осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
4. Зазначте стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
5. Назвіть строки провадження у справах про адміністративні правопорушення.
6. Розкрийте зміст доказування у справах про адміністративні правопорушення.
7. Назвіть заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Галуцько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
5. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
6. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
8. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.
9. Щокін Р. Г. Адміністративна відповідальність : навч. посіб. / Р. Г. Щокін, А. Ю. Ковальчук, І. В. Костенко ; за заг. ред. М. Н. Курка. Київ : Видавничий дім «Персонал», 2015. 148 с.

Тема 12. Актуальні проблеми адміністративного процесу (2 год)

План

1. Поняття адміністративного процесу.
2. Принципи адміністративного процесу.
3. Правова презумпція адміністративного процесу.
4. Завдання адміністративного судочинства.
5. Система адміністративних судів України.

Завдання до практичних занять

1. Громадянин Пристайко вирішив звернутися до адміністративного суду про визнання неправомірними дії Сумської міської ради щодо відмови в наданні дозволу на розроблення проєкту відведення земельної ділянки для будівництва та обслуговування житлового будинку і скасування рішення Сумської міської ради від 01.04.2019.

Охарактеризуйте предмет публічно-правового спору. Визначте предметну та територіальну підсудність відповідно до норм КАС України.

2. Інспектор Державної податкової служби України в м. Суми встановив, що на підконтрольній території провадить господарську діяльність ТзОВ «Обрій», зареєстроване у смт. Білопілля. Під час перевірки було встановлено, що ТзОВ «Обрій» здійснює господарські операції без необхідних ліцензій. За результатами перевірки керівник Державної податкової служби України в м. Суми ініціював подання адміністративного позову до адміністративного суду щодо припинення ТзОВ «Обрій» за допомогою ліквідації.

Надайте правову оцінку діям посадових осіб податкової служби. Чи можна припинити діяльність суб'єкта господарювання в порядку адміністративного судочинства?

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте поняття та сутність адміністративного процесу.
2. Назвіть основні принципи адміністративного процесу.
3. Охарактеризуйте види адміністративних проваджень.

4. Розкрийте поняття та сутність презумпції невинуватості в адміністративному процесі.
5. Назвіть основні завдання адміністративного судочинства.
6. Охарактеризуйте систему адміністративних судів в Україні.

Рекомендована література

1. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), І. М. Балакарева, І. В. Бойко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
2. Адміністративне судочинство : навч. посібник / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків : Право, 2016. 312 с.
3. Адміністративне право України. Загальна частина (у схемах) : навчальний посібник / А. М. Куліш, А. В. Солонар, К. Д. Янішевська. Суми : Ярославна, 2017. 220 с.
4. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ : Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
5. Галунько В. Адміністративне право України : підручник. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
6. Конституція України : Закон України від 28.06.96 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
7. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
9. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах і таблицях) : навчальний підручник. Київ : Юрінком Інтер ; Буква Закону, 2018. 344 с.
10. Писаренко Н. Б. Засади адміністративного судочинства (сучасний український контекст) : монографія. Харків : Право, 2019. 248 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Адміністративне право як галузь національного права

Складіть таблицю співвідношення ознак адміністративного та цивільного права.

Елемент галузі права	Адміністративне право	Цивільне право
Предмет		
Метод		
Суб'єкти		
Принципи		
Джерела		
Основні інститути		

Тема 2. Розвиток адміністративно-правових норм

Складіть таблицю структури адміністративно-правових норм на прикладі Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 № 1952-IV.

Елемент галузі права	
Юридична основа	
Юридичні факти	
Дії / події	
Суб'єкти	
Адміністративна правосуб'єктність	
Об'єкт	

Тема 3. Сучасні проблеми розвитку адміністративно-правових відносин

Складіть таблицю структури адміністративних правовідносин норм на прикладі ст. 41-212²⁴ КУПАП (обрати одну статтю).

Елементи структури	Зміст елементів
Суб'єкти (адміністративна правоздатність, дієздатність, деліктоздатність)	
Об'єкти (поведінка, воля, свідомість, матеріальні цінності, нематеріальні блага тощо)	
Зміст (юридичні права та обов'язки)	

Тема 4. Актуальні проблеми державного управління

Складіть таблицю класифікації адміністративно-правових режимів відповідно до норм чинного законодавства.

Класифікація	Вид режиму та його зміст
За масштабом волі громадян і організацій у використанні своїх можливостей для реалізації суб'єктивних прав	1. Пільгові. 2. Обмежувальні
За глибиною змін у конституційному статусі громадян і організацій	1. Звичайні. 2. Надзвичайні
За часом дії	1. Постійні. 2. Короткочасні 3. Ситуаційні

Продовження таблиці

Класифікація	Вид режиму та його зміст
За територією дії	1. Територія України. 2. Територія окремих регіонів. 3. Територія окремих місць
За окремими об'єктами	1. Режими заповідників. 2. Режим вогнепальної зброї. 3. Режим отруйних речовин тощо
За видами діяльності	1. Режим оперативно-розшукової діяльності. 2. Режим діяльності окремих видів підприємницької діяльності тощо

Тема 5. Сучасні проблеми розвитку суб'єктів адміністративного права

Складіть таблицю класифікації суб'єктів, розкриваючи їхній адміністративно-правовий статус відповідно до норм чинного законодавства.

Вид суб'єкта	Адміністративно-правовий статус суб'єкта
Громадяни	
Органи виконавчої влади	
Органи місцевого самоврядування	
Державні службовці	
Бюджетні організації	
Об'єднання громадян	

Тема 6. Сучасні проблеми діяльності органів виконавчої влади та державна служба

Відповідно до норм чинного законодавства розкрийте в таблиці адміністративно-правовий статус Кабінету Міністрів України.

Елементи адміністративно-правового статусу КМУ	Зміст елементів адміністративно-правового статусу КМУ
Завдання	
Принципи діяльності	
Правові засади діяльності	
Склад	
Правовий статус членів	
Порядок формування та відставки	
Програма діяльності	
Компетенція	
Повноваження	
Організація діяльності	
Соціальне забезпечення членів	

Тема 7. Адміністративний примус і дослідження проблематики його застосування

Використовуючи норми чинного законодавства, заповніть таблицю прикладами таких груп заходів адміністративного примусу. Укажіть конкретний нормативно-правовий акт і відповідну пункт / статтю.

Заходи адміністративного запобігання	Заходи адміністративного припинення	Адміністративні стягнення

Тема 8. Актуальні проблеми адміністративної відповідальності

Використовуючи норми чинного КУпАП, розкрийте в таблиці зміст обставин, що виключають адміністративну відповідальність. Наведіть приклади із практики, використовуючи матеріали Єдиного державного реєстру судових рішень.

Крайня необхідність	Необхідна оборона	Неосудність

Тема 9. Адміністративне правопорушення

Використовуючи норми ст. 41-212²⁴ КУпАП (обрати одну статтю), розкрийте в таблиці юридичний склад відповідного адміністративного правопорушення.

Об'єкт	Об'єктивна сторона	Суб'єкт	Суб'єктивна сторона

Тема 10. Заходи адміністративної відповідальності та проблеми в їхньому застосуванні

Заповніть порівняльну таблицю видів юридичної відповідальності.

Критерії розмежування	Види юридичної відповідальності			
	адміністративна	цивільна	кримінальна	дисциплінарна
Підстава відповідальності				
Суб'єкт відповідальності				
Види санкцій				

Тема 11. Актуальні проблеми провадження у справах про адміністративні правопорушення

Використовуючи норми чинного КУпАП, розкрийте в таблиці завдання таких учасників провадження.

Суб'єкти	Завдання учасників провадження
Особа, яку притягують до адміністративної відповідальності	
Потерпілий	
Законні представники	
Захисник	
Свідок	
Експерт	
Перекладач	

Тема 12. Актуальні проблеми адміністративного процесу

Використовуючи положення Основного Закону, норм Закону України «Про судоустрій та статус суддів», графічно відобразіть систему адміністративних судів України.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЗАЛІКУ

1. Проблеми визначення поняття, предмета і методу адміністративного права.
2. Джерела адміністративного права.
3. Розвиток системи адміністративного права, відносини адміністративного права з іншими галузями права.
4. Роль адміністративного права в регулюванні суспільних відносин у галузі управління внутрішніми справами.
5. Наука адміністративного права, її предмет і система.
6. Загальна характеристика адміністративно-правових норм.
7. Проблеми класифікації адміністративно-правових норм.
8. Дія адміністративно-правових норм у часі, просторі і за колом осіб.
9. Структура та система адміністративно-правових норм.
10. Поняття, види, особливості адміністративно-правових відносин.
11. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин.
12. Склад адміністративно-правових відносин.
13. Сучасні підходи до визначення поняття управління, його види.
14. Поняття і характеристика державного управління.
15. Співвідношення державного управління і виконавчої влади.
16. Основні принципи державного управління.
17. Проблеми адміністративного розсуду.
18. Особливості розвитку адміністративно-правових режимів.
19. Проблеми визначення поняття суб'єктів адміністративного права.
20. Адміністративна правосуб'єктність.
21. Президент України як суб'єкт адміністративного права.

22. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.
23. Державні службовці як суб'єкти адміністративного права.
24. Громадяни, особи без громадянства, іноземці, громадські об'єднання, підприємства, установи та організації як суб'єкти адміністративного права.
25. Система органів виконавчої влади, її загальна характеристика.
26. Кабінет Міністрів України як суб'єкт адміністративного права та проблеми його діяльності.
27. Дослідження проблем діяльності центральних органів виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій.
28. Актуальні проблеми розвитку державної служби.
29. Сучасні підходи до визначення поняття та ознак адміністративного примусу.
30. Класифікація заходів адміністративного примусу.
31. Дослідження особливостей систематизації заходів адміністративного примусу.
32. Сучасні підходи до розкриття поняття та ознак адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності.
33. Особливості адміністративної відповідальності.
34. Обставини, що звільняють від відповідальності, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.
35. Поняття, ознаки адміністративного правопорушення. Юридичний склад адміністративного проступку.
36. Види адміністративних правопорушень.
37. Сучасне розуміння поняття адміністративного стягнення та загальна характеристика.
38. Система та види адміністративних стягнень.
39. Заходи впливу, що застосовують до неповнолітніх осіб за вчинення адміністративних проступків.
40. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

41. Поняття та види провадження у справах про адміністративні правопорушення, їхні завдання.
42. Принципи та учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.
43. Стадії та строки провадження.
44. Докази у справах про адміністративні правопорушення.
45. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
46. Поняття адміністративного процесу.
47. Принципи адміністративного процесу.
48. Правова презумпція адміністративного процесу.
49. Завдання адміністративного судочинства.
50. Система адміністративних судів України.

Електронне навчальне видання

Методичні вказівки
щодо проведення практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни **«Сучасні проблеми
адміністративного права та процесу»**
для студентів спеціальності *081 «Право»*
освітнього ступеня «магістр»
усіх форм навчання

Відповідальний за випуск О. В. Ільченко
Редактор І. О. Кругляк
Комп'ютерне верстання Н. В. Глущенко

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,44. Обл. вид. арк. 1,33

Видавець і виготовлювач
Сумський державний університет,
вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3062 від 17.12.2007.